

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพการณ์ของประเทศไทยและสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของประเทศยังอยู่ในอันดับท้ายๆ ของโลกและอาเซียน ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศทั่วโลก โดยองค์กรความร่วมมือเศรษฐกิจและการพัฒนาหรือ โออีซีดี (OECD) เมื่อเดือนพฤษภาคม 2558 ผลปรากฏว่าอันดับที่ 1 สิงคโปร์ อันดับ 2 ฮังการี อันดับ 3 เกาหลีใต้ อันดับ 4 ญี่ปุ่นกับไต้หวัน ส่วนประเทศในกลุ่มอาเซียน อันดับ 12 เวียดนาม ไทยอยู่อันดับที่ 47 มาเลเซียอยู่อันดับที่ 52 และอินโดนีเซียอันดับ 69 และจากข้อมูลการประชุมของ World Economic Forum (WEF) ในรายงาน The Global Competitiveness Report 2014-2015 มีการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ จำนวน 144 ประเทศ ในด้านการศึกษาปรากฏว่าคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 90 เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพการศึกษาของประเทศในสมาชิกกลุ่มอาเซียน พบว่าประเทศไทยยังตามหลังประเทศสิงคโปร์ ที่อยู่ในอันดับ 3 มาเลเซียอยู่ในอันดับ 17 อินโดนีเซียอยู่ในอันดับ 48 ฟิลิปปินส์อยู่ในอันดับ 60 และลาวอยู่ในอันดับ 84 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษาของไทยยังต้องมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับมาตรฐานให้ทัดเทียมนานาประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในและนอกกลุ่มอาเซียน

อาเซียนเป็นองค์กรความร่วมมือระดับภูมิภาคก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2510 ในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกอาเซียน รวม 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม เพื่อสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียนในเวทีโลก ในปี พ.ศ. 2558 ได้จัดตั้งประชาคมอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน โดยให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกร่วมกันเคารพสิทธิมนุษยชน และผลักดันให้อาเซียนมีบทบาทสร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศ รวบรวมทั้งขยายความร่วมมือกับประเทศเอเชียอื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ทั้งในภูมิภาคเอเชีย และระหว่างเอเชียกับภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะการใช้กลไกกลความร่วมมือด้าน การศึกษานำอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง และสังคมและวัฒนธรรม เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน ประเทศต่างๆ ในอาเซียนจึงเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาและได้ทำการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมืองในประเทศ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

สำหรับประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ทุกภาคส่วนจึงได้ร่วมระดมความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่าง ยั่งยืนที่ผ่านมามีประเทศไทยใช้งบประมาณให้กับการศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่ผลการจัดการศึกษา กลับไม่สอดคล้องกับงบประมาณ และแม้จะมีความพยายามปฏิรูปการศึกษาแล้วหลายครั้งแล้วก็ตาม แต่ปัญหาการศึกษาสำคัญๆ ยังคงมีอยู่ เช่น การขาดความต่อเนื่องเชิงนโยบาย อันเนื่องมาจาก ปัญหาการเปลี่ยนรัฐบาล การขาดการกำกับเชิงปริมาณ มีการขยายตัวในการจัดการศึกษาค่อนข้างสูง แต่เป็นการขยายตัวแบบอิสระ ไร้ทิศทางส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการในภาพรวม การขาดการ ควบคุมคุณภาพด้วยสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน ส่งผลให้การจัดการศึกษามุ่งเน้นการจัดการเชิงธุรกิจการศึกษากลายเป็นสินค้าที่จัดขึ้นเพื่อ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามี คุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้า ศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีคุณภาพได้ มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่ง มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ที่ ผ่านมาผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 นั้น มีข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับผล O-NET ปีการศึกษา 2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 3 ถึงแม้ว่าจะมีคะแนนรวมสูงเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ แต่ได้คะแนนร้อยละเล็กน้อยครั้งเพียง 2 วิชาเท่านั้น ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนรวมสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศ แต่ก็ได้คะแนนร้อยละเล็กน้อยครั้งเพียง 3 วิชา ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 67 โรงเรียนปรากฏว่ามีสถานศึกษาได้รับการรับรอง มาตรฐานคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำนวน 65 โรงเรียนและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจำนวน 2 โรงเรียน โดยมีสถานศึกษา เพียง 14 โรงเรียนเท่านั้นที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพในระดับดีมาก (คะแนนรวมของ สถานศึกษาตั้งแต่ 90.00 ขึ้นไป)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพปัญหา แนวทางแก้ไข ข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยแบ่งขนาดสถานศึกษาออกเป็น 4 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อเป็นข้อมูลและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนหาแนวทางส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และนำข้อมูลทางการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในหน่วยงาน หรือองค์กรอื่น สามารถนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสู่ประชาคมอาเซียน

คำถามการวิจัย

1. การประกันคุณภาพการศึกษามีผลต่อการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 หรือไม่ อย่างไร
2. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพกับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพกับการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมมีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้วงจร PDCA อยู่ในระดับมาก
2. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความพร้อมในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก
3. การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประกันคุณภาพอยู่ในระดับสูง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาหรือครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 67 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ และหัวหน้างานประกันคุณภาพหรือครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 201 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการทำประกันคุณภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามขอบข่ายกระบวนการดำเนินงานวงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA หรือ Deming Cycle

3.1.1 การวางแผนการดำเนินงาน

3.1.2 การปฏิบัติตามแผน

3.1.3 การตรวจสอบ/การประเมิน

3.1.4 การนำผลประเมินมาปรับปรุง

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่

3.2.1 การบริหารจัดการ

3.2.2 การจัดการเรียนรู้

3.2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมในการเรียน

3.2.4 การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามขอบข่าย กระบวนการดำเนินงานวงจร PDCA (Deming, Edward W, 1994) ประกอบด้วย

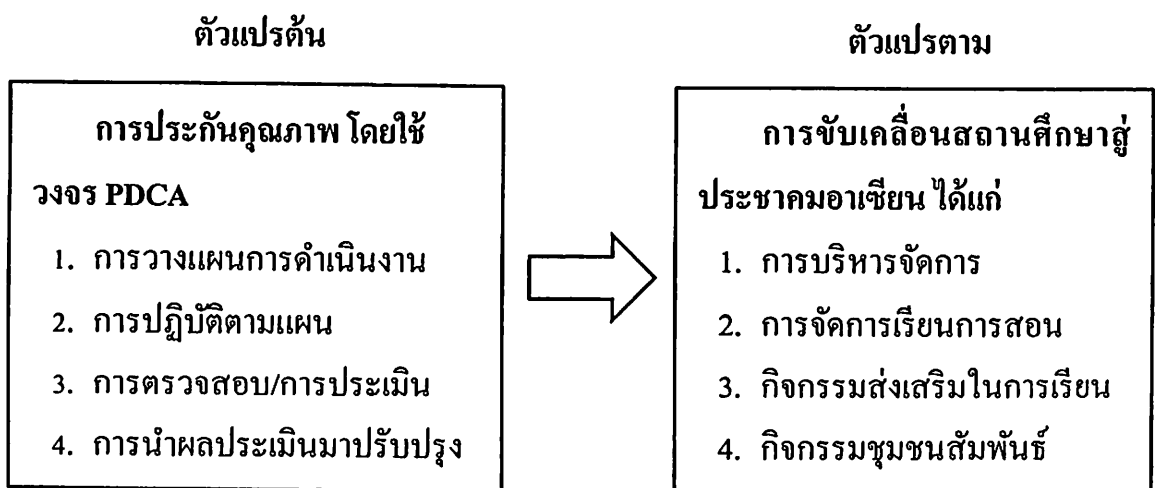
Plan (P) คือ การวางแผนจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น

Do (D) คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

Check (C) คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้นจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใดบ้าง

Act (A) คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือถ้าไม่มีปัญหาใดๆ ก็ยอมรับการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้วงจร PDCA และการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อกำหนดทิศทางของการศึกษา ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วงจร PDCA
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียม โรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นนำของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนและในโลก

นิยามศัพท์

1. การประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดคุณภาพโดยมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการควบคุมคุณภาพในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพทุกขั้นตอน ประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานตามแผน การตรวจสอบ/การประเมิน และการนำผลประเมินมาปรับปรุง

1.1 การวางแผนการดำเนินงาน หมายถึง ขั้นตอนการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง/กำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ และกำหนดมาตรฐานเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ โดยแผนการดำเนินงานอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะการดำเนินงาน

1.2 การปฏิบัติงานตามแผน หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน การปฏิบัติงานตามแผนจำเป็นต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

1.3 การตรวจสอบ/การประเมิน หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานและการประเมินผลของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ การติดตาม ตรวจสอบและการประเมินปัญหาต้องกระทำควบคู่กันไป เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานครั้งต่อไป

1.4 การนำผลประเมินมาปรับปรุง หมายถึง การแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากข้อมูลที่ได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการดำเนินงานที่แตกต่างจากเดิม ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนครั้งต่อไปมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

2. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการต่างๆ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม มีความมั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและมีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.1 การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในหน่วยงาน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

2.2 การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการ ประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. วงจร PDCA หรือ Deming Cycle หมายถึงวงจรการบริหารงานคุณภาพ เพื่อที่จะนำไปสู่ การดำเนินการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนางานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมาย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ/การประเมิน และการนำ ผลประเมินมาปรับปรุง

3.1 การวางแผนการดำเนินงาน (Plan : P) คือ ขั้นตอนของการวางแผนการดำเนินงาน หรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนด

3.2 การปฏิบัติตามแผน (Do : D) คือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในขั้นการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ

3.3 การตรวจสอบ/การประเมิน (Check : C) คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ/การประเมิน การเก็บข้อมูลตลอดจนบันทึกผลของการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด

3.4 การนำผลประเมินมาปรับปรุง (Act : A) คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือหาแนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้ได้ผลสำเร็จและนำไปใช้ในการวางแผนงาน ครั้งต่อไป

4. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

5. การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมในการเรียน และการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

5.1 การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ เช่น การบริหาร นโยบาย การบริหารอำนาจหน้าที่ การบริหารคุณธรรม การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การอำนาจการ การประสานงาน การรายงาน และงบประมาณ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

5.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยดีในประชาคมอาเซียน ซึ่งต้องดำเนินงานทั้งระบบ ในสถานศึกษาทุกๆ ด้าน และจะต้องวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แผนยุทธศาสตร์อาเซียนของชาติ/กระทรวงศึกษาธิการ และเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตร สถานศึกษาที่บูรณาการทุกกิจกรรมทั้งระบบในโรงเรียน

5.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมในการเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและการยอมรับร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการประสานงานทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน ในการดำเนินงานมีการติดตามและประเมินผล จัดเก็บข้อมูลและรายงานอย่างเป็นระบบ

5.4 การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียน เรียนรู้ร่วมกับชุมชนและให้ชุมชนรวมทั้งหน่วยงานภายนอกเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการอยู่ร่วมกัน

6. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การรวมตัวกันของกลุ่มประเทศในอาเซียน มีจำนวน 10 ประเทศ เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือกับความท้าทายในรูปแบบต่างๆ และร่วมกันพัฒนาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ประชาชนในภูมิภาคมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

7. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) หรือ อาเซียน (ASEAN) คือ การรวมตัวกันเป็นองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย กัมพูชา ไทย บรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและร่วมมือกันในทุกด้าน ทั้งด้านสันติภาพ ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านการกระจายองค์ความรู้ และด้านสังคมวัฒนธรรม บนพื้นฐานความเท่าเทียมกันและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกทุกประเทศ อาเซียนมีพื้นที่ประมาณ 4,435,670 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 590 ล้านคน (ปี พ.ศ. 2553) อาเซียนมีภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ

8. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน และบุคลากรอื่นที่ทำหน้าที่แทนผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียน

9. หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ทำหน้าที่ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา